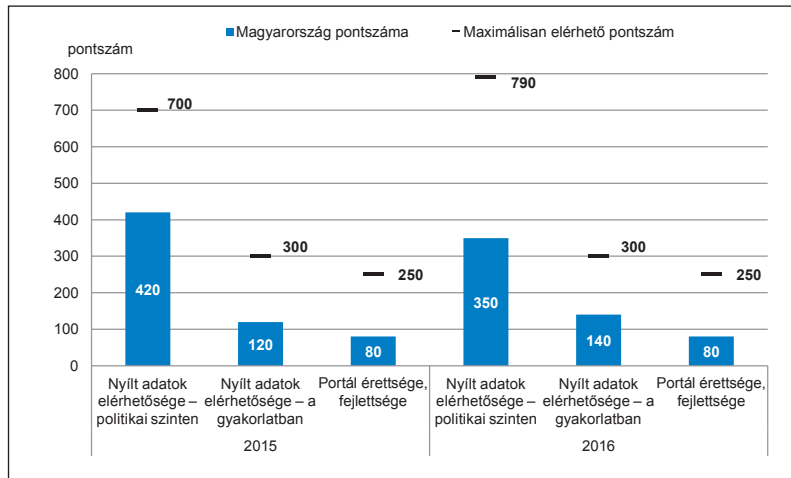


H.3.3. Nyílt hozzáférésű adatok szerinti érettség

Nyílt adatoknak vagy nyílt hozzáférésű adatoknak (*open data*) nevezzük azokat az információkat, amelyeket bárki szabadon megismerhet, felhasználhat vagy újrahasznosíthat. Ez a definíció szűkíthető a kizárólag a közigazgatást érintő információkra, de érthető olyan, a kormányzást érintő adatokra is, amelyeket a közigazgatás gyűjt vagy publikál. A nyílt adatok hozzájárulnak egy ország politikai, szociális és gazdasági fenntarthatóságának biztosításához is. Az utóbbi években publikált számos tanulmány hangsúlyozta a nyílt adatok fontosságát a gazdasági növekedés, az innováció, a termékek és szolgáltatások fejlesztése szempontjából.

Ezek az előnyök nem korlátozódnak csupán a magánszektorra, maga a közigazgatás működése is hatékonyabbá válik a már meglévő adatok jobb felhasználásával. Ehhez az adatoknak hozzáférhetőnek és újrafelhasználhatónak kell lenniük.

Az Európai Bizottság 2015-től vizsgálja az EU 28 országát és Norvégiát, Svájcot, Liechtensteint a nyílt adatok szerinti érettség, felkészültség alapján, aminek eredményét az Európai Adatportálon teszi közzé. A mérés országonként két mutatóra épül: 1) a nyílt hozzáférésű adatok elérhetősége és 2) a közadatkereső portál fejlettsége. Az előbbi mutató azt méri, hogy az országok milyen szintű nyílt adatkezelési politikával és előírásokkal rendelkeznek, illetve a közzétett információinak további felhasználásáról szóló PSI-irányelv átültetésében hogyan teljesítenek; emellett értékelik a nyílt

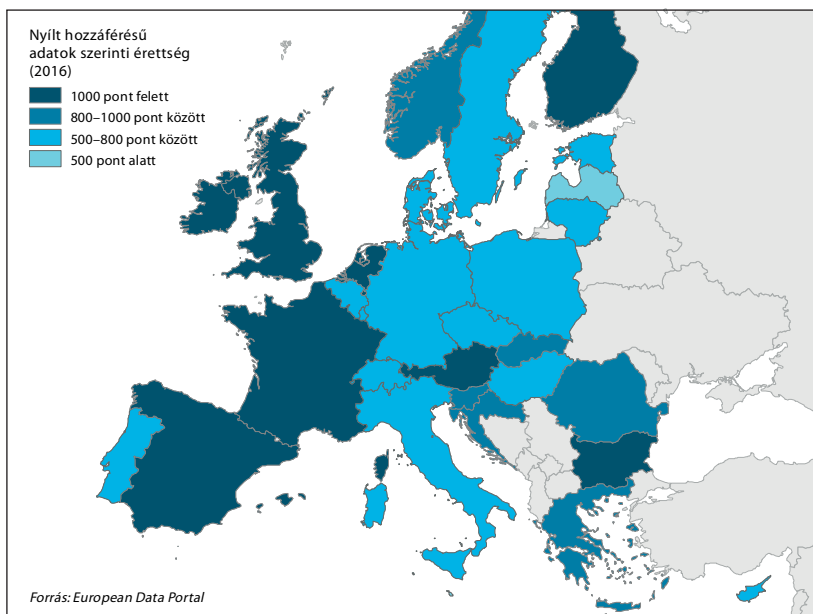


Forrás: European Data Portal

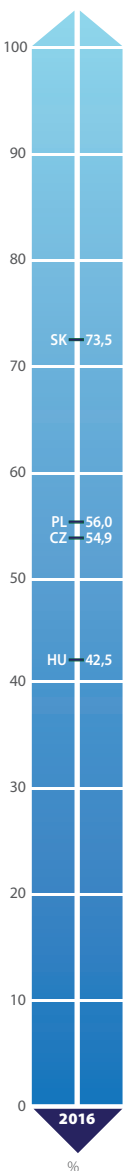
adatok felhasználását és a nyílt adatok politikai, társadalmi és gazdasági hatását. Az utóbbi mutató funkcionalitás alapján méri a portál használhatóságát, az adatok újrafelhasználhatóságát, elérhetőségét, valamint terjesztését. Az egyes mutatókhoz rendelt alindikátorokat 41+13 elemű kérdésslista alapján pontozzák, mely pontok maximálisan elérhető értékéhez viszonyított százalékos arány adja a mutatók értékét.

A jelentés eddig kétszer jelent meg, a legfrissebb adatok a 2016. szeptemberi állapotot mutatják. Eszerint Magyarország teljesítménye a nyílt adatok szerinti érettségben a nemzetközi trendekkel ellentétesen alakult: a 2015-ös 50%-os értékhez képest 2016-ra a megszerezhető pontok 43%-át érte el, ami elmarad a vizsgált országok 57%-os átlagától.

Magyarország esetében eredményként értékelik, hogy megtörtént a PSI-irányelv módosításának átültetése, valamint elkészült a nemzeti adatpolitikáról szóló „fehér könyv”, ugyanakkor a gyakorlati megvalósítás mind a nyílt adatok védelme, mind az újrahasznosítás elősegítése terén elmarad a kívánatostól. Az Európai Bizottság a vizsgált országokat az eredményeik alapján négy kategóriába sorolta: kezdők, követők, gyors felzárkózók és vezetők. 2016-ban Magyarország a követő csoportba került, eszerint sikeresen kidolgozott közadat-politika és fejlettebb portálszolgáltatások jellemzik, ugyanakkor az adatok szabad felhasználása korlátozott, ami az adatkészletek nyilvános használatát és az újrafelhasználás lehetőségét akadályozza.



Forrás: European Data Portal



Forrás: Európai Bizottság

Az Európai Bizottság által közreadott jelentés szerint Magyarország nyíltadat-mutatója romlott az elmúlt évben, az európai trenddel ellentétesen.